

COLA

COLLEGE OF LOCAL ADMINISTRATION, KROM KAEN UNIVERSITY

บทความฉบับเต็ม

งานประชุมวิชาการระดับชาติ
ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ

ภายใต้ ประเทศไทย 4.0

The 4th National Conference on Public Affairs Management
"Public Affairs Management Under Thailand 4.0"
ณ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4 สิงหาคม 2560

<https://conference.kku.ac.th/cola/conference/r/pm2017>

โทรศัพท์ 0-4320-3124 โทรสาร 0-4320-3875 E-mail: cola.conference@gmail.com

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาและคัดเลือกบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4

ตามที่วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนโยบายในการนำผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระระดับบัณฑิตศึกษา และผลงานทางวิชาการ ออกเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงภายใต้การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) นั้น

เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) ในวันที่ 4 สิงหาคม 2560 โดยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งให้บุคคลที่มีรายชื่อดังต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและคัดเลือกบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติดังกล่าว ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์	15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญาณ์ นักพ็อน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์นวนสุ	16. ดร.สิริภาพรรณ ลีภัยเจริญ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	17. ดร.ประเทือง ม่วงอ่อน
4. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญณี แนนรอก	18. ดร.วิษณุ สมิตสุวรรณค์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนะพล ศรีฤชา	19. ดร.กฤษวรรณ โล่ห์วัชรินทร์
6. รองศาสตราจารย์ เวียงรัฐ เนติโพธิ์	20. ดร.นคร เสรีรักษ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ พิทักษานรัตน์	21. ดร.อนุชา โสมาบุตร
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสรา ก้านจักร	22. ดร.ณรินทร์ เจริญทรัพย์านนท์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวัช ศรีโกคางกุล	23. ดร.ณรุจน์ วศินปิยมงคล
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วทานาม	24. ดร.พัฒนพงษ์ โตภาคงาม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา ชุสุข	25. อาจารย์ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์สุรียา ไตรยราช	26. อาจารย์ศิริศักดิ์ เหล่าจันทาม
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี สันฐิตวิมลชัย	27. อาจารย์อจิราภาส เพียรขุนทด
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธินี อัดถาวร	

โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาและคัดเลือกบทความในด้านต่างๆ สำหรับการนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน และให้คณะกรรมการมีอำนาจวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพิจารณาบทความในการจัดประชุมวิชาการดังกล่าว เพื่อเป็นเกียรติและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

คณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4
(The 4th National Conference on Public Affairs Management)
“การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0)

เพื่อให้การดำเนินงานในการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) ระหว่างวันที่ 4 สิงหาคม 2560 โดยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 15(3) แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2557 จึงแต่งตั้งบุคคลที่มีรายชื่อต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติดังกล่าว ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการ	ฝ่ายวิชาการ	ฝ่ายเลขานุการและประสานงาน	ฝ่ายเตรียมเอกสาร	ฝ่ายต้อนรับ พิธีการ และประชาสัมพันธ์	ฝ่ายลงทะเบียนและประเมินผล	ฝ่ายการเงิน บัญชี และพัสดุ	ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	คณะทำงานฝ่ายอาหารและสวัสดิการ
1	รศ.ดร.พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์	✓									
2	รศ.ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ	☑	☑	✓				✓			
3	อาจารย์สุรเดช ทวีแสงสกุลไทย	✓						☑			
4	ดร.กฤษวรรณ โล่ห์วัชรินทร์	*	*	☑	☑						
5	รศ.ดร.เพ็ญณี แนนรท		✓								
6	อาจารย์ณรินทร์ เจริญทรัพย์านนท์		✓				☑				
7	อาจารย์ณรงค์เดช มหาศิริกุล	✓	✓						☑	☑	☑
8	ดร.พัฒน์พงษ์ โตภาคงาม	✓	✓								
9	อาจารย์ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์	✓	✓								
10	ผศ.ดร.ศิวัช ศรีโสภากุล		✓								
11	ดร.วิษณุ สุमितสุวรรณค์		✓								
12	อาจารย์ ศิริศักดิ์ เหล่าจันทาม		✓			☑					
13	อาจารย์ อจิรภาส เพียรขุนทด		✓								
14	นายเฉลิมพงษ์ พงษ์ประชา			*		✓					
15	นางสาววดี แก้วคำแสน			✓	*	✓	✓				✓

หมายเหตุ: ☑ = ประธานกรรมการ ✓ = กรรมการ * = กรรมการและเลขานุการ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่ปรึกษาและฝ่ายอำนวยการ	ฝ่ายวิชาการ	ฝ่ายเลขานุการและประสานงาน	ฝ่ายเตรียมเอกสาร	ฝ่ายต้อนรับ พิธีกร และประชาสัมพันธ์	ฝ่ายลงทะเบียนและประเมินผล	ฝ่ายการเงิน บัญชี และพัสดุ	ฝ่ายไอทีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	คณะทำงานฝ่ายอาหารและสวัสดิการ
16	นางสาวจิตร์ลัดดา แสนตา			✓	✓	✓					✓
17	นางสาวภาภรณ์ เรืองวิชา			✓	✓	*					
18	นางสาวดวงฤดี แก้ววิศิษฐ์			✓		✓					
19	นางสาวพรพลอย หาวิชิต				✓						
20	นายอุเทน บัวแสง				✓		*				
21	นางสาวเกวรี แสงสว่าง				✓	✓					
22	นางสาวนิตยา วิชาชัย					✓					
23	นางนันทนา สุทธิประภา					✓					*
24	นางสาวภักจิรา แสนใจ					✓	✓				
25	นางสาวณตยา สีหานาม						✓				
26	นางนวลจันทร์ งามธูระ							✓			✓
27	นายพิพัฒน์ นาคาเกียรติภัทร์							✓	✓	✓	
28	นางปวีณา สุวรรณไตรย์							*			
29	นายพีชานนท์ ระนาด								✓	✓	
30	นายณัฐพงษ์ วัฒนบุตร								*		
31	นายพิสิทธิ์ ถ้าวาปี								✓	*	
32	นายทวี เลพล								✓	✓	
33	นายวัชร สิริธิ						✓			✓	
34	นายกลาง ดงกลาง									✓	
35	นายวรสันต์ นิมแก่น								✓	✓	
36	ทีมงานแม่บ้านวิทยาลัยฯ									✓	✓

หมายเหตุ: = ประธานกรรมการ ✓ = กรรมการ * = กรรมการและเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน และให้คณะกรรมการ มีอำนาจในการวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการดังกล่าว เพื่อเป็นเกียรติและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

การให้ความหมายที่มาของความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง

Social construction of Meaning, Sources of Meaning and the preparation for retirement of Metropolitan**Electricity**อรุช ชินทศศักดิ์ (ArusChintasak)¹ พิทักษ์ศิริวงศ์ (PhitakSiriwong)²¹ นักศึกษาด้านการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร Student of business management and English major, Faculty of Management Science, Silpakorn University² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาการตลาด ภาควิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร Assoc. Prof. Dr., Marketing major, Faculty of Management Science, Silpakorn University**บทคัดย่อ**

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการให้ความหมายที่มาของความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพด้วยระเบียบวิธีวิทยาปรากฏการณ์วิทยา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่พนักงานการไฟฟ้านครหลวงจำนวน 10 คนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25-30 ปี โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้คือ 1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบของประเด็นที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ 3) กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาในการสัมภาษณ์ 4) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก 5) วิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษียณอายุและสิทธิที่จะได้รับเป็นอย่างดี สำหรับการเตรียมตัวความพร้อมการเกษียณจะต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเงินและทรัพย์สิน 2) ที่อยู่อาศัย 3) ร่างกาย 4) จิตใจ และ 5) ด้านการใช้เวลาว่างจากการศึกษาข้อสรุปเชิงทฤษฎีพบว่า พนักงานที่มีการเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุจะส่งผลให้พนักงานมีความมั่นคงในชีวิตและมีคุณภาพชีวิตที่ดี พร้อมยอมรับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านหลังจากเกษียณอายุ

คำสำคัญ : การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ, การไฟฟ้านครหลวง

Abstract

Objectives of this research for study social construction of meaning, sources of meaning and the preparation for retirement of Metropolitan Electricity This research using qualitative research methods phenomenological methodology. The data were collected using in-depth interview. 10 key informants were employees of Metropolitan Electricity Authority who have experience of working for more than 25-30 years. Research methodology was composed of 5 steps which were 1) reviewed literature 2) set up the contents for interview 3) determined the characteristics of the sample unit for interview 4) collected data by in-depth Interview 5) analyzed the data and concluding the interview.

The result of this research found Most of the employees are knowledgeable about retirement and will be paid as well. Preparing for retirement has to be prepared five aspects: 1) financial and property 2) residential 3) physical 4) mental, and 5) the use of leisure time. The Studies the theoretical Retirement Preparation found Employees who are preparing for retirement, employees will contribute to a stable life and a better quality of life and ready to accept the changes in each back from retirement.

Keywords: Preparation for Retirement, Metropolitan Electricity Authority

บทนำ

ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) หลังจากปี 2552 ประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิงได้แก่ เด็กและผู้สูงอายุ จะมีจำนวนมากกว่าประชากรในวัยแรงงาน และในปี 2560 พบว่ามีจำนวนประชากรเด็กน้อยกว่าผู้สูงอายุ สถานการณ์นี้เป็นผลมาจากการลดภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็ว และการลดลงอย่างต่อเนื่องของระดับการตายของประชากร ทำให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุของไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ, 2558) โดยประเทศไทยมีประชากรทั้งหมด 64.5 ล้านคน เป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 9.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 14.5 ของประชากร โดยเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 5 แสนคนและคาดว่าจะภายในปี 2568 ไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) โดยจะมีผู้สูงอายุประมาณ 14.4 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นเกินร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด (อภาคารธรณ โสภณธรรมรักษ์, 2557)

จากตัวเลขประชากรดังกล่าวทำให้ในปัจจุบันสัดส่วนจำนวนประชากรวัยทำงาน 4 คนจะต้องเลี้ยงดูผู้สูงอายุ 1 คน และในอนาคตสัดส่วนนี้จะมีค่าลดลงเรื่อยๆ อันเนื่องมาจากจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น แต่จำนวนคนวัยทำงานกลับลดลงเป็นอย่างมาก จากข้อมูลแสดงถึงแนวโน้มให้เห็นว่า หากผู้สูงอายุไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุที่ดีมากพอ จะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีโอกาสประสบปัญหาอย่างแน่นอน โดยสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพรวมของสังคมในปัจจุบัน ทั้งการสมรสที่ช้าลง การมีบุตรที่น้อยลง และสวัสดิการจากรัฐก็อาจจะไม่เพียงพอ คนสูงวัยมากขึ้น คนวัยทำงานน้อยลง รัฐจัดเก็บภาษีได้น้อยลง ขาดแคลนงบประมาณ ทำให้ไม่เพียงพอต่อการดูแลผู้สูงอายุ (นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์, 2559)

การเกษียณอายุทำให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสภาพจิตใจและปัญหาด้านอารมณ์ที่อยู่อาศัยตลอดจนปัญหาด้านการปรับตัวหลังการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เคยทำงานเป็นประจำมาเป็นสภาพการว่างงาน ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ความเครียด ตลอดจนรู้สึกว่าตนเองไม่มีความหมาย ไร้คุณค่า และศักดิ์ศรีลดลง การเตรียมตัวเพื่อลดปัญหาในด้านต่างๆข้างต้น โดยเฉพาะปัญหาในด้านสุขภาพ และปัญหาด้านเศรษฐกิจจะทำให้การดำรงชีวิตหลังเกษียณมีความสุขมากขึ้นและไม่ก่อให้เกิดปัญหากับสมาชิกของครอบครัวและสังคม (บรรลุ ศิริพาณิชย์, 2550) การเกษียณอายุทำให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆค่อนข้างมาก ทั้งปัญหาทางด้านร่างกาย ปัญหาด้านจิตใจ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านการใช้เวลาว่าง และปัญหาด้านความสัมพันธ์กับคู่ชีวิตและสมาชิกในครอบครัวปัญหาด้านร่างกาย เกิดความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ เช่น กระดูกเสื่อมทำให้เกิดปัญหาในการเดินระบบประสาทต่างๆ ทำให้เกิดปัญหาตามองไม่ชัด หูตึง สุขภาพเสื่อม เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้ง่าย เกิดปัญหาด้านจิตใจ มีเวลาว่างมากขึ้น ทำให้รู้สึกว่าตนเองด้อยคุณค่า หมดความหมายเกิดอาการหงุดหงิด ซึมเศร้า

ดังนั้นการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุจึงเป็นสิ่งสำคัญถือเป็นการวางแผนชีวิตอย่างหนึ่งที่มีเป้าหมายอยู่ที่ความสุขในชีวิตหรือมีความสุขสมบูรณ์ในชีวิต (ประนอม โอทกานนท์, 2554: 39) ถ้าหากผู้สูงอายุในปัจจุบันมีการเตรียม

ก่อนการเกษียณอายุก็จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ และทำให้ผู้สูงอายุก่อนการเกษียณมีเป้าหมายและมีความสุขในการใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการทราบถึงการให้ความหมายที่มาจากความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงกรณีศึกษาครั้งนี้เพื่อจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณและเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษียณอายุของผู้สูงอายุให้คนน้อยลงในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการให้ความหมายและที่มาของความหมายของการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง
2. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง

แนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของการเกษียณ

สุรกุล เจนอบรม (2534) การเกษียณอายุเป็นกระบวนการทางสังคมในการประกอบอาชีพที่กำหนดให้บุคคลที่ได้รับการจ้างงานต้องออกจากงานเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนดไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง จากสิ่งแวดล้อมหนึ่งไปสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ เช่น การถอนตัวออกจากภาวะ การเป็นลูกจ้างไปสู่ภาวะของการเป็นอิสระ หมดภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เป็นต้น

บรรลุลิธิพานิช (2550) ที่กล่าวว่าเกษียณอายุหมายถึงการยุติการทำงานที่เคยทำอยู่ประจำการลดหย่อนการออกจากสังคมกลุ่มผู้ร่วมงานและชีวิตที่เดินตามเวลาของงานเหตุเพราะอายุครบกำหนดตามที่หน่วยงานนั้นๆ กำหนดไว้เช่น หน่วยงานราชการไทยจะกำหนดให้ข้าราชการครบกำหนดการเกษียณอายุเมื่อมีอายุครบ 60 ปี

2. ที่มาของการเกษียณ

Thane (1978) การกำหนดเกณฑ์อายุเกษียณถูกเริ่มเมื่อใดนั้น ยังไม่พบข้อมูลใดที่มีการสืบหาช่วงเวลาที่น่าแน่นอนแต่พบว่าการริเริ่มให้มีอายุเกษียณนั้นเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับสวัสดิการที่แรงงานจะได้รับในช่วงหลังวัยทำงานดังนั้นแนวคิดการกำหนดอายุเกษียณจึงเกิดขึ้น เพื่อจะคำนวณผลประโยชน์ที่แรงงานจะได้รับเมื่อพ้นวัยทำงานไปแล้ว แต่ละประเทศจะมีจุดเริ่มต้นของการเริ่มต้นกำหนดอายุเกษียณที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับการพัฒนาาระบบสวัสดิการบำนาญ และผลประโยชน์ให้แก่แรงงานที่พ้นวัยทำงาน ในประเทศอังกฤษช่วงก่อน พ.ศ. 2443 การตัดสินใจเลิกทำงานเป็นความตัดสินใจของแต่ละบุคคล ไม่มีระเบียบทางสังคมที่กำหนดให้แรงงานต้องเกษียณอายุเมื่อใดแรงงานจะตัดสินใจเกษียณอายุงานโดยพิจารณาจากความสามารถของการทำงานที่ลดลงหรือไม่สามารถทำงานต่อไปอีกได้

3. การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ

วันชัย แก้วสุมาลี (2552) การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุและบุคคลรอบข้าง 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านจิตใจ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยสติไม่ประมาท สามารถเอาชนะใจตนเองด้วยการยอมรับสภาพความจริงได้อย่างสงบ 2. ด้านร่างกาย ทำให้สุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง การเจ็บป่วยลดลง 3. ด้านทรัพย์สินเงินทอง สามารถควบคุมรายรับรายจ่ายได้เป็นระบบ มีมาตรฐานการครองชีพที่ดีภายหลังเกษียณอายุ 4. ด้านกิจกรรมการใช้เวลาว่างได้พบปะพูดคุยกับเพื่อนวัยเดียวกันและเพื่อนต่างวัย สามารถทำประโยชน์ต่อสังคมได้ 5. ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ได้ทำกิจกรรมต่างๆด้วยกัน ในครอบครัว ทำให้เกิดความรักใคร่ผูกพัน 6. ด้านที่อยู่อาศัยมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ทำให้เกิดความอบอุ่นใจ

ทฤษฎี ชวน ไชยสิทธิ์ (2555) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตจะพิจารณาจากคุณภาพด้านร่างกาย อารมณ์สังคม ได้แก่ โภชนาการ สุขภาพอนามัย การศึกษา สภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัย การมีงานทางศาสนา จริยธรรมกฎหมาย และปัจจัยด้านจิตวิทยา ดังนั้น การเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุควรเริ่มกระทำตั้งแต่วัยทำงานหรือช่วงวัยกลางคน คือช่วงอายุระหว่าง 55-65 ปี โดยประมาณ ช่วงนี้เรียกว่า Prime of Life หรือช่วงดีเลิศแห่งชีวิต คือไม่แก่เกินไป ยังคงมีความเป็นหนุ่มเป็นสาว จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุทำงาน ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมในด้านต่างๆ 6 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านทรัพย์สินเงินทอง ด้านกิจกรรมการใช้เวลาว่าง ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว และด้านที่อยู่อาศัย

ขอบเขตด้านการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อศึกษาถึงการให้ความหมายที่มาของความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งเพื่อศึกษาถึงการให้ความหมายที่มาของความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่กำลังจะเกษียณอายุค่อนข้างมาก ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าว
3. ขอบเขตด้านประชากร (ผู้ให้ข้อมูลหลัก) ผู้ให้ข้อมูลหลักในงานวิจัยนี้ คือ พนักงานการไฟฟ้านครหลวงที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 25-30 ปี
4. ขอบเขตด้านเวลา ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุที่เป็นพนักงานการไฟฟ้านครหลวง ตั้งแต่เดือนเมษายน-พฤษภาคม 2560

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงที่มาของการเกษียณและความหมายของการเกษียณ

2. ทำทราบดีถึงปัญหาและอุปสรรคของการเกษียณอายุ

3. เป็นประโยชน์เบื้องต้นในการให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเกษียณอายุ

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวทางในการศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิจัยนี้มีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) คือ ผู้สูงอายุในการไฟฟ้านครหลวง 10 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือที่สำคัญเพื่อช่วยให้เก็บข้อมูลได้ครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย สมุดบันทึกข้อมูล โทรศัพท์มือถือ แนวคำถามการสัมภาษณ์ และผู้วิจัย
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมกับผู้สูงอายุในการไฟฟ้านครหลวง โดยใช้แนวคำถามอย่างกว้าง ซึ่งสามารถแตกประเด็นในการสัมภาษณ์ได้
4. ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยได้ศึกษาและเลือกใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) ของ Denizen (1970) คือการแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกันคือ (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2547 :129-130)

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือการพิสูจน์ว่าข้อมูลผู้ศึกษาที่วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบคือการสอบแหล่งของข้อมูลแหล่งที่มา ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่และแหล่งบุคคล

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือการตรวจสอบว่าถ้าผู้ศึกษาวิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิม จะให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด.

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาการให้ความหมายที่มาของความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยเมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์หว่า การให้ความหมายที่มาของความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง เป็นอย่างไร

เพื่อเป็นประโยชน์เบื้องต้นในการให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและคิดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเกษียณอายุ

ผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้ความหมายที่มาจากความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเกษียณอายุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทำให้สามารถแบ่งเป็นประเด็นสำคัญที่นำมาสรุปผลได้ตามจุดประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

1. ความหมายการเกษียณอายุราชการ ในทัศนคติของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง

การให้ความหมายในการเกษียณอายุราชการของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25-30 ปี จำนวน 10 คนจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายและมักจะรู้ความหมายและสิทธิเบื้องต้นที่พนักงานการไฟฟ้าจะได้รับหลังเกษียณ โดยสามารถแบ่งความหมายของการเกษียณอายุได้ดังนี้

1.1 การสิ้นสุดการรับราชการ โดยพิจารณาตามอายุที่กฎหมายกำหนด การรับราชการนั้นคือการทำงานตามข้อตกลงของกฎหมายที่รัฐระบุไว้ เมื่อพนักงานปฏิบัติหน้าที่รับใช้องค์กรจนกระทั่งครบเงื่อนไขของรัฐบาลคือ อายุครบ 60 ปีก็จะสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และจะได้รับสวัสดิการหลังเกษียณจากการไฟฟ้านครหลวง คือ เงินบำนาญสำหรับผู้ที่ไม่ได้ร่วมลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่วนผู้ร่วมลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพจะถูกหักเงินส่วนหนึ่งจากค่าจ้างเข้ากองทุนเป็นรายเดือนหรือที่เรียกกันว่า เงินสะสมนายจ้างซึ่งจะจ่ายเงินอีกส่วนหนึ่งเข้ากองทุนเป็นประจำทุกเดือนนอกเหนือจากการจ่ายเงินค่าจ้างประจำให้แก่ลูกจ้าง โดยเงินส่วนนี้จะเรียกกันว่าเงินสมทบ และมีสวัสดิการในเรื่องของการรักษาพยาบาลของพนักงานหลังเกษียณอายุโดยสามารถเลือกได้ว่าจะใช้สวัสดิการของโรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง(เป็นโรงพยาบาลเฉพาะของการไฟฟ้านครหลวง)หรือสามารถเลือกใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลกับทางรัฐบาลตามความสะดวกของแต่ละบุคคล

1.2 การได้หยุดการทำงานเพื่อพักผ่อนและเริ่มดำเนินชีวิตในแนวทางใหม่เมื่อบุคคลได้ใช้ชีวิตเพื่อรับใช้องค์กรและประเทศมาอย่างยาวนาน จนถึงเวลาที่ได้หยุดพักผ่อนเพื่อดูแลสุขภาพหรือหาอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายใช้เวลาว่างกับครอบครัว ทำสิ่งที่ตนปรารถนา เช่น ไปพักผ่อนต่างประเทศ ทำกิจกรรมตามชมรมผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความสุขในบั้นปลายของชีวิต ดังนั้น เมื่อครบกำหนดการเกษียณอายุจึงสมควรที่จะพักผ่อนไม่ต่ออายุราชการ เพื่อสร้างพนักงานยุคใหม่ให้ขับเคลื่อนองค์กรต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง

จากการสัมภาษณ์พนักงานการไฟฟ้านครหลวงที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25-30 ปี จำนวน 10 คน พบว่าพนักงานการไฟฟ้านครหลวงรับรู้และมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุในด้านต่างๆ โดยแบ่งเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการเงินและทรัพย์สิน โดยพนักงานการไฟฟ้านครหลวงส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในด้านนี้เพื่อความมั่นคงของชีวิตในอนาคตหลังจากเกษียณอายุ พนักงานหลายคนได้วางแผนการออมและแผนทางการเงิน โดยจะเริ่มเก็บออมจากเงินเดือนและการทำงานล่วงเวลาเพื่อเพิ่มรายได้และเพิ่มจำนวนเงินในการออม เพื่อรองรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งส่วนใหญ่จะนำเงินไปประกอบกิจการเล็กๆ เพื่อสร้างรายได้ให้เพียงพอในการดำรงชีวิตต่อไป

กล่าวโดยสรุป พนักงานการไฟฟ้านครหลวงทราบดีว่าการเกษียณอายุจะทำให้สูญเสียรายได้บางส่วนไป ทราบว่า จะได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินสมทบตามที่ได้สัมภาษณ์และได้วางแผนที่จะนำเงินไปเป็นต้นทุนในการสร้างรายได้ในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ เริ่มใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือยเพื่อลดหนี้สินและปัญหาทางการเงิน เก็บออมเพื่อป้องกันปัญหาฉุกเฉิน เช่น การเจ็บป่วยและใช้สร้างความสุขให้ตนเองตามอัธยาศัย

2.2 ด้านที่อยู่อาศัย จากการสัมภาษณ์พนักงานการไฟฟ้าทุกคนมีที่อยู่เป็นของตนเอง บางส่วนเป็นทรัพย์สินที่ได้รับจากพ่อแม่บางส่วนได้ซื้อบ้านหรือที่พักอาศัยด้วยเงินและทรัพย์สินของตนเอง เมื่อเกษียณอายุแล้วส่วนใหญ่มีวางแผนที่จะพักอาศัยอยู่ที่บ้านหรือที่อยู่อาศัยที่ตนเองอยู่ในปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่กับคู่สมรสและครอบครัว

อย่างไรก็ดี ผู้บริหารบางส่วนได้มีการวางแผนที่จะกลับไปอยู่บ้านที่ต่างจังหวัดบางที่เป็นบ้านที่ซื้อไว้ บางที่เป็นบ้านเกิดของตนเองเพื่อหาความสงบ หลีกหนีสังคมที่วุ่นวายและพักผ่อนในบั้นปลายชีวิต

2.3 ด้านสุขภาพร่างกาย จากการสัมภาษณ์พบว่าองค์กรการไฟฟ้านครหลวงมีการสนับสนุนให้ออกกำลังกาย โดยทางการไฟฟ้านครหลวงจะมีห้องสำหรับออกกำลังกายให้พนักงานเพื่อใช้บริการและยังเปิดให้บริการแก่ พนักงานการไฟฟ้านครหลวงที่เกษียณอายุแล้วสามารถใช้งานได้อีกด้วย เช่น สนามเปตอง สนามเทนนิส ซึ่งจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมพบว่าพนักงานส่วนใหญ่เป็นห่วงสุขภาพของตน มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น การปั่นจักรยานการเล่นเปตอง การวิ่งเหยาะๆหรือเดินเร็วเป็นต้นและพนักงานทุกคนจะได้รับการเข้าตรวจสุขภาพประจำปีโดยทางการไฟฟ้านครหลวงได้จัดให้มีการตรวจร่างกายประจำปีโดย ไม่เสียค่าใช้จ่ายและยังให้ผู้ที่จะเกษียณอายุตรวจร่างกายอย่างละเอียดก่อนเกษียณ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเช่นกัน และยังพบว่ามีการลดค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพร่างกายด้วยการทำประกันสุขภาพอีกด้วย

2.4 ด้านจิตใจพนักงานส่วนใหญ่ทำงานกับองค์กรมายาวนานทำให้เกิดความผูกพันกับองค์กรและกิจกรรมทางสังคม จากการศึกษาพบว่าการไฟฟ้านครหลวงได้มีการก่อตั้งชมรมสำหรับผู้เกษียณอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้นัดพบปะ พูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาที่พบในชีวิตหลังเกษียณและลดปัญหาด้านสุขภาพจิต เช่น โรคซึมเศร้า ทำให้พนักงานการไฟฟ้าส่วน

ใหญ่ไม่มีความวิตกกังวลทางด้านจิตใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางเรื่องหน้าที่การงานได้ มองหาความสุขของการใช้ชีวิต หลังเกษียณได้รับอิสระจากกฎเกณฑ์และทำสิ่งที่ปรารถนา เช่นกลับไปอยู่บ้านดูแลครอบครัว ทำงานอดิเรกทำเป็นต้นทั้งนี้ พนักงานการไฟฟ้านครหลวงได้ยึดหลักความพอเพียง รู้จักปล่อยวาง ไม่นำชีวิตตนเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นเพื่อลดกิเลส และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.5 ด้านการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า พนักงานการไฟฟ้านครหลวงมีการเตรียมตัวเพื่อใช้เวลาว่างหลังเกษียณแตกต่างกัน ดังนี้

2.5.1 ออกกำลังกายพนักงานการไฟฟ้านครหลวงทราบดีถึงสุขภาพร่างกายที่ถดถอยลงจึง ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นกิจวัตร เช่น การปั่นจักรยาน ช การเล่นเปตอง การวิ่งเหยาะๆหรือเดินเร็ว เป็นต้น

2.5.2 เดินทางพบปะสังสรรค์กับครอบครัวและเพื่อน พนักงานไฟฟ้าส่วนใหญ่ จะใช้เวลาเพื่อไปเยี่ยมครอบครัว เพื่อดูชีวิตความเป็นอยู่ของญาติพี่น้อง และพาครอบครัวไปเที่ยวกับครอบครัวของเพื่อนๆ เพื่อให้เด็กในครอบครัวได้รู้จักกัน และได้สังสรรค์กับเพื่อนที่ร่วมงานกันมาอีกด้วย

2.5.3 งานอดิเรกเนื่องจากทางการไฟฟ้ามีการก่อตั้งสมาคมผู้สูงอายุ ทำให้พบว่ามีการหางานอดิเรกทำร่วมกัน สำหรับผู้เกษียณอยู่สม่ำเสมอ อาทิเช่น การปลูกป่า นัดกันไปตีกอล์ฟการจัดทัวร์ในราคาถูกลำหรับผู้เข้าร่วม เป็นต้น

ทั้งนี้ทางการไฟฟ้าได้มีผู้บริหารการไฟฟ้าได้สังเกตเห็นการทำงานรับใช้องค์กรก่อนมาอย่างยาวนานจึงมีนโยบายที่จะพาผู้เกษียณอายุไปเที่ยวเพื่อให้ผู้เกษียณอายุขององค์กรได้พักผ่อนโดยไม่มีค่าใช้จ่ายทั้งภายในและนอกประเทศตามความสะดวกของบุคคล อาทิ เช่น ทัวร์ไปเที่ยวภูเก็ต ทัวร์ไปเที่ยวสิงคโปร์ ทัวร์ไปเที่ยวเกาหลี เป็นต้น

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1.การให้ความหมายที่มาของความหมายของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงพบว่า 2 ความหมายได้แก่

1.1การสิ้นสุดอายุราชการ โดยพิจารณาตามอายุที่กฎหมายกำหนด พบว่ามีการเชื่อมโยงกับการศึกษาของ บรรลุศิริพานิช (2550) ที่นำเสนอไว้ว่าการเกษียณอายุหมายถึงการสิ้นสุดการทำงานประจำที่เคยทำอยู่เข้าสู่ภาวะถดถอยและเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงที่ต้องละทิ้งสังคมและชีวิตในการทำงานเหตุเพราะอายุครบกำหนดตามที่หน่วยงานนั้นๆกำหนดไว้เช่นหน่วยงานราชการไทยจะกำหนดให้ข้าราชการครบกำหนดการเกษียณอายุเมื่อมีอายุครบ 60 ปี

1.2เป็นการสิ้นสุดชีวิตราชการเพื่อพักผ่อนและเริ่มดำเนินชีวิตในแนวทางใหม่ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุรกุล เจนอบรม (2534) ที่นิยามไว้ว่า การเกษียณอายุเป็นกระบวนการทางสังคมในการประกอบอาชีพที่กำหนดให้บุคคลที่

ได้รับการจ้างงานต้องออกจากงานเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนดไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ จากสิ่งแวดล้อมหนึ่งไปสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ เช่นการเป็นลูกจ้างไปสู่ภาวะของการเป็นอิสระ หมดภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

2.การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง จากการศึกษาพบว่า พนักงานการไฟฟ้านครหลวงมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ 5 ด้าน ได้แก่ด้านการเงินและทรัพย์สิน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านร่างกาย จิตใจ และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วันชัย แก้วสุมาลี(2552) ที่มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ 6 ด้าน คือ ด้านจิตใจด้านร่างกายด้านทรัพย์สินเงินทองด้านกิจกรรมการใช้เวลาว่างด้านสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและด้านที่อยู่อาศัย

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ค้นพบได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานทุกคนมีการวางแผนเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ มีหลักความพอเพียงรู้จักเก็บออม ไม่ฟุ่มเฟือยทำให้ใช้จ่ายอย่างพอดีในด้านการเงินและทรัพย์สิน และมีการเตรียมความพร้อมในด้านร่างกาย โดยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น การปั่นจักรยาน การเล่นเปตอง การวิ่งเหยาะๆและลดปัญหาทางด้านจิตใจ เช่น แลกเปลี่ยนปัญหาผ่านสมาคมผู้สูงอายุที่บุคลากรทางการไฟฟ้าก่อตั้งขึ้นและยึดหลักความพอเพียง ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางเรื่องหน้าที่การงานได้ อีกทั้งยังยึดหลักความพอเพียงในอยู่กับสิ่งที่มีและยังวางแผนการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดนี้จึงส่งผลให้พนักงานการไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ดี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าพนักงานการไฟฟ้านครหลวง ส่วนใหญ่พบอุปสรรคและปัญหาในเรื่องของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังพบว่าการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงยังส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีแนวทางการใช้ชีวิตที่ชัดเจนขึ้น แต่จากการศึกษายังพบอุปสรรคของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณในด้านต่างๆ ดังนี้

1.การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุด้านการเงินและทรัพย์สิน พนักงานการไฟฟ้านครหลวงควรมีการเริ่มวางแผนในการใช้จ่ายเพื่อการเก็บออมที่มีประสิทธิภาพ และใช้จ่ายค้ำค่าไม่สร้างหนี้สินหรือซื้อของที่เกินความจำเป็น รวมทั้งศึกษาหาช่องทางและวางแผนเพื่อสร้างรายได้ให้กับชีวิตหลังเกษียณ

2.การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย พนักงานการไฟฟ้านครหลวงควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของที่อยู่อาศัยเพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิต อาจผ่อนผันหรือจัดหาที่อยู่อาศัยที่ราคาเหมาะสมกับรายได้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาด้านที่อยู่อาศัยกับตนเองและครอบครัวหลังเกษียณอายุ

3.การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุด้านร่างกาย จากการศึกษาพนักงานการไฟฟ้านครหลวงโดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมพบว่าเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้นผู้สูงอายุก็จะประสบปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกายที่ทอดยลงจึงควรมีการออกกำลังกายเป็นประจำและทานอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย พักผ่อนอย่างพอเพียง และตรวจสุขภาพเป็นประจำ เพื่อสุขภาพที่ดีและปราศจากปัญหาด้านสุขภาพ

4.การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุด้านจิตใจ พนักงานการไฟฟ้านครหลวงควหาเป้าหมายเพื่อทำสิ่งที่ตนปรารถนาเพื่อสร้างแรงผลักดันในการชีวิตให้ และสร้างความสุขแก่ตนเองในบั้นปลายของชีวิตและรู้จักเข้าร่วมโครงการหรือต่างๆขององค์กรเพื่อลดปัญหาด้านสุขภาพจิต

5.การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุด้านการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่าองค์กรการไฟฟ้านครหลวง มีกิจกรรมและ โครงการที่ดีให้แก่พนักงานพนักงานที่เกษียณอายุแล้ว พนักงานการไฟฟ้านครหลวงจึงควรเข้าร่วมเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และใช้สิทธิของตนเองอย่างคุ้มค่า อาทิ ทัวรพาผู้สูงอายุไปต่างประเทศ เข้าร่วมชมรมผู้เกษียณอายุของการไฟฟ้านครหลวง หรือใช้บริการอุปกรณ์ออกกำลังกาย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยในอนาคต

1.ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของบุคลากรในฝ่ายอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคในการเตรียมตัวการเกษียณของบุคลากรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรการไฟฟ้าต่อไป

2.ควรใช้ข้อสรุปเชิงทฤษฎีมาใช้ในการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการให้ความหมายที่มาของความหมายและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของนักในองค์กรอื่นๆเพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ทฤษฎีชวนไชยสิทธิ์และคณะ. (2555). รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดนนทบุรี .นนทบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์. คนไทย “จนตอนแก่” ปัญหาใหญ่ระดับชาติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: digitaloffice.thailife.com/98764178/สินค้าและบริการ/3479/ [18 กันยายน 2559]

บรรลุศิริพานิช.(2550). คู่มือผู้สูงอายุ :ฉบับเตรียมตัวก่อนสูงอายุ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน
ประนอม โอทกานนท์. (2554). ชีวิตที่สุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุไทยหลักการงานวิจัยและบทเรียนจากประสบการณ์. พิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ. สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://fopdev.or.th/สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์/>[2 ตุลาคม 2558]

วันชัยแก้วสุมาลี. (2552). ความเชื่อที่ศรัทธาและพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรกุล เจริญธรรม. (2534). วิทยาการผู้สูงอายุ. ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภาววรรณ โสภณธรรมรักษ์. ปี 68 ไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.thaihealth.or.th/Content/23525-ปี%2068%20ไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์%20.html [20 มีนาคม 2557]

ภาษาต่างประเทศ

Thane, P. (1978).The muddled history of retiring at 60 and 65. New Society, 45(826), 234-236